

Le eno je potrebno

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 14, DECEMBER 2023

BOŽIČNA ZGODBA IZ DALJNE DEŽELE

V vsej deželi je zavladalo pomanjkanje. Skoraj polovica ljudi v manjšem mestu je bila brez dela. Povsod je bilo čutiti obup in malodušje. Božič se je bližal, a bilo je malo denarja za praznična jedila in darila. Za nameček pa je prišlo do nove neprijetnosti. Ko so želeli z lučkami okrasiti ulice v središču mesta, so ugotovili, da so lučke neuporabne. Obrnili so se na župana: »Božične lučke ne delajo. Kaj boste ukrenili?«

Župan je sklical mestni svet. »Božične luči so v okvari, kaj naj naredimo?« je vprašal svetnike. »Ni denarja, da bi kupili nove,« so odgovorili. »Saj imamo komaj za preživetje. Nič ne ostane za take

razkošne stvari!«

Župan je to sporočil meščanom. Ljudje so bili sprva razočarani. Hoteli so se pritožiti županu in mestnemu svetu. Potem pa so uvideli, da denarja preprosto ni in s tem je bila zadeva končana. Potem pa se je zgodil božični čudež. Zbralo se je nekaj meščanov. »Jaz sem električar,« je rekel prvi. »Morda bi lahko lučke popravil in jih obesil.« »Jaz imam sekiro in žago,« je rekel drugi. »Lahko posekam smreko in jo postavim na mestni trg.« »Jaz imam dolgo lestev,« se je oglasil tretji. »Lahko pomagam obesiti lučke na božično drevo.« »Spoznam se na gospodinjske stvari,« je rekel četrti. »Lahko spečem piškote za vse.« »Če je tako, bom nekaj naredil

tudi jaz,« je dodal naslednji, »skuhal bom vročo čokolado za otroke na sveti večer.«

»Jaz pripravim kuhano vino za odrasle,« se je ponudil gostilničar. Tako je mestece tisto leto praznovalo božič kot še nikoli in vsem je ostal v najlepšem spominu.

Če je naša pozornost usmerjena le na praznovanje, lučke in darila, postane na božič zelo enostavno pozabiti na Kristusa. Ne pozabimo na najboljši in najlepši dar, ki nam ga je naklonil Bog – na Jezusa. In dajmo Jezusa drug drugemu, začnimo v naših družinah z nežno in najbolj osebno ljubeznijo drug do drugega, tako kot Bog ljubi vsakega izmed nas.

Vsem bralcem želim blagoslovljen božič in srečno novo leto 2024.

Amicus Dei

(Vir: RUSTJA, Božo. »Povejmo z zgodbo«. Ognjišče, 2015, leto 51, št. 1, str. 26.)

Kateheza: Jaslice v Grecciu, šola zmernosti in veselja

Dragi bratje in sestre, dober dan!

Pred 800 leti, na božič leta 1223, je sveti Frančišek v Grecciu postavil žive jaslice. Ko pripravljamo jaslice po domovih in na mnogih drugih krajih, je dobro, da ponovno odkrijemo njihov izvor.

Kako so nastale jaslice? Kakšen je bil namen svetega Frančiška? Najdimo ga v njegovih besedah: »Rad bi upodobil Dete, rojeno v Betlehemu, in na nek način z očmi telesa videl težave, v katerih se je znašel zaradi pomanjkanja stvari, potrebnih za novorojenčka, kako je bil položen v jasli in kako je ležal na senu med volom in oslom« (Tomaž Čelanski, Prvi življenjepis, XXX, 84: FF 468). Frančišek ne želi ustvariti lepega umetniškega dela, ampak želi z jaslami vzbuditi čudenje ob skrajni ponižnosti Gospoda, ob težavah, ki jih je iz ljubezni do nas trpel v revni betlehemski votlini. Življenjepisec svetnika iz Assisija namreč zapiše: »V tem ganljivem prizoru sije evangelijska preprostost, hvali se revščina, priporoča se ponižnost. Greccio je postal kot novi Betlehem« (ibid., 85). Izpostavil sem besedo čudenje. To je pomembno. Če kristjani gledamo na jaslice kot na neko lepo, zgodovinsko ali versko stvar ter molimo, to

ni dovolj. Pred skrivnostjo učlovečene Besede, pred Jezusovim rojstvom, je potrebna verska drža čudenja. Če pred skrivnostmi nimam tega čudenja, je moja vera površinska, je »informativna vera«. Tega ne

pozabite.

Značilnost jaslí je, da so se rodile kot šola zmernosti. In to nam ima veliko povedati. Danes namreč obstaja tveganje, da izgubimo to, kar v življenju šteje, je veliko in se paradoksalno poveča ravno ob božiču: potopljeni smo v potrošništvo, ki razjeda njegov smisel. Potrošništvo božiča. Prav je, da se želimo obdarovati, a nakupovalna mrzlica preusmerja pozornost in nimamo več božične zmernosti. Ni več notranjega prostora za čudenje, ampak le za pripravo praznovanj in zabavo. Kar je dobro, a s kakšnim duhom vse to počnem.

Jaslíce so nastale zato, da bi nas usmerile k tistemu, kar je pomembno: k Bogu, ki prihaja, da bi prebival med nami. Zato je pomembno zreti v jaslíce, ker nam pomagajo razumeti, kaj je pomembno: temeljni odnosi, kot je družina, Jezus Jožef in Marija, ter ljube osebe, ki jih predstavljajo

pastirji. Osebe so pred stvarmi. Mi pa velikokrat postavimo stvari pred osebe. Kar ne deluje.

Vir: Vatican News

sv. Nikolaj - sv. Miklavž

Sv. Nikolaj je pri nas najbolj čaščen svetnik, takoj za čaščenjem Device Marije. Njemu je posvečeno kar 116 cerkva in kapel, med njimi kar 3 (od skupno 6) stolnice - katedrale. V Logatcu ste lahko ponosni, da je prav sv. Nikolaj zavetnik vaše župnijske cerkve.

Njegovo ime NIKOLAJ se pri nas uporablja kot o zgodovinsko izpričani osebnosti. Zaradi njegove dobrodelnosti, ki je postala legendarna, pa so ga poimenovali v sv. MIKLAVŽA, darovalca pridnih otrok in ga do danes nista še izrinila niti Božiček, niti Dedek Mraz. Nikolaj izhaja sicer iz premožne družine, a je kot edinec po zgodnji smrti staršev razdelil vse premoženje in postal redovnik in ostal dobrotnik v skrbi za reveže in pravičnost. Kmalu je postal svetnik in kasneje tudi škof, umrl pa v visoki starosti 6. decembra. Ta datum je že stoletja Miklavžev praznik otrok, a se tudi odrasli danes ne branijo manjšega posladka. O Nikolajevi dobroti se je spletlo veliko legend, pobožna vera pa mu je pripisala še kar nekaj čudežev. Tako so ga sprejeli kot zavetnika razni pokliči, od mornarjev, pekov, trgovcev, ribičev ... do otrok.

Na umetnostnih spomenikih in v prizorih iz njegovih legend na srednjeveških freskah in oltarnih slikah je največkrat upodobljen kot škof v liturgijskih oblačilih: bela obleka in rdeč mašni plašč, na glavi nosi škofovsko kapo, v roki pa zgoraj ukrivljeno škofovsko palico. Večkrat ima v drugi roki knjigo, kjer naj bi bilo z zlatimi črkami napisano, kaj so počeli pridni otroci in s črnimi, kaj so uganjali nepridipravi. Darila, ki jih prinaša pridnim otrokom so bila skromna, suho sadje, orehi ... in piškoti, za katere so verjeli, da jih Miklavž že peče, kadar se je

pojaviła rdeča večerna zarja. Miklavža so spremljali hudobci s šibami za poredne otroke. Na upodobitvah je, izhajajoč iz legend, pogosto prisotno število 3, kot npr. tri jabolka, trije otroci. Ob vstopu v Dom Marije in Marte pozdravlja prišleke tako opisan Miklavž s knjigo in tremi jabolki ne samo na svoj praznik 6.decembra, ampak vedno. Knjigo v roki ima tudi kip sv. Nikolaja

na trgu pred cerkvijo. Omenimo še t.i. "Nikolajeva srečanja" v Jožefovi dvorani Doma, na katerih se odvija velik del kulturne in izobraževalne dejavnosti v Logatcu.

Srečanja se dotikajo aktualnega družbenega in duhovnega področja v obliki okroglih miz, osebnih pričevanj izbranih gostov in glasbenih vložkov.

Zapisala Lela J. Podgornik

LITERARNI KOTIČEK

Ivan Sivec: Triglav, moj dom

/.../ Tisoč in en človek pa me je že vprašal, kako je nastala moja najbolj znana pesem Triglav, moj dom.

»Nastala je na cesti,« odgovarjam vsakomur, pa se mi zdi, da se mi ob tem odgovoru vsi samo nasmihajo in mi ne verjamejo. A je to prava resnica! Besed za pesem *Triglav, moj dom* nisem napisal jaz, pa tudi

Simon Gregorčič ne, kot bi si morda kdo mislil. Dobil sem jih v dijaškem listu Zora, v listu, ki je izhajal v Mariboru. Podpisane so bile s psevdonimom Slavin. Kdo je ta Slavin, niti jaz sam ne vem natanko in bogve, če se ne bodo glede tega še po moji smrti prekljali. Jaz vem samo to, da so zelo lepe in da mi je pesem ugajala takoj, ko sem jo prebral. Poglejte, že prvi dve vrstici povesta veliko:

»Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!
Kako me izvabljaš iz nizkih ravan!«

Ko sem prebiral tisti štajerski list Zoro – nekdo mi je nekoč rekel, da se pod psevdonomimom Slavin verjetno skriva malo poznani štajerski župnik Matija Zemljič, ob pisanju pa je bil še dijak v semenišču – mi je takoj zašumelo v glavi. Tako preprosto, jasno in hkrati lepo ni znal tega nobeden povedati, pa čeprav je bilo o Triglavu kot kralju planin napisanih že veliko pesmi.

Ker sem ob večerih rad hodil na sprehod od cerkve do župnišča, navadno pa sem naredil še daljši lok čez travnike in skozi sadovnjake, sem to pot premeril tudi nekega majskega dne. Stal sem tam nad Mojstrano, opazoval prelepe planine naokrog in se s posebnim zanimanjem oziral proti najvišjemu vrhu. Naenkrat mi je v glavi kar sama zapela melodija za prvi dve kitici. Vse besede sem znal že na pamet. Do tistega trenutka jih še nisem nameraval uglasbiti, čeprav se jih nisem naučil na pamet po naključju, ampak je šlo za globlje dejanje. Kar sama pa se je melodija potegnila naprej:

»V poletni vročini na strme gore, da tam si v samoti počije srce.«

Pohitel sem domov. Te prelepe melodije pač ne smem izgubiti iz glave! Tako prijetno se je zlivala z besedami, da se mi je zdelo, kot da sta ulita iz enega kosa tako besedilo kot melodija. Sedel sem za harmonij in

nekoliko popravil zadnji dve noti, drugače pa je bilo vse na mestu. Stopil sem ven, v vrtno uto, ter pesem na ves glas prvič zapel.

»Kjer potok izvira v skalovju hladan,
oj Triglav, moj dom, kako si krasan!«

Brez samovšečnosti lahko rečem, da mi nobena pesem niti prej niti pozneje ni tako uspela kot prav ta. In dobro vem tudi, zakaj! Kdor je te verze napisal, je očeta vseh naših planin enako občutil kot jaz, oba pa sva vsak po svoje izrazila to čustvo, kar se je dalo najbolj globoko. Prav zato sem sam pri sebi prepričan, da je bil to duhovnik. Le iz tega stanu je lahko podobno začutil naš najvišji vrh kot jaz sam.

»Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!«

Če bi ponavljal samo to vrstico, bi že veliko povedal. Zdi pa se mi tudi, da mi je melodijo prišepnil Bog zato, da ne bi nesrečen hodil tja gor k našemu očaku. Ali ni najlepše v hribih, ko vsrkavaš mir vase z vseh strani, ko začutiš Božjo neskončnost krog in krog sebe, iz duše pa ti priplava hvalnica tej nebeški lepoti!

Moram pa pristaviti tudi to, da sem bil prav zaradi te pesmi nemalokrat obravnavan v takšnih in drugačnih družbah. Pesem se je namreč v nekaj letih prijela v vseh planinskih društvih in kdo ve, če ne bo nekoč naša prva planinska himna ...

Zaradi nje pa so me tu in tam tudi močno stiskali v precep. Posebno duhovni: »Kako pa naj bo Triglav naš dom, ko pa je vendar vsakemu verniku jasno, da so naš dom nebesa?!« so mi oporekali.

»Saj na Triglavu je pa tudi lepo kot v nebesih ...« sem se jim smejal. Kaj bi se prepirali zaradi nečesa, kar se mi je zdelo enako sveto kot Božje kraljestvo. Ampak to je lahko razumel samo tisti, ki je bil hkrati planinec in pevec!

Iz knjige Ivana Sivca: Triglavski kralj, črtice iz življenja župnika Jakoba Aljaža, str. 101/102

Draži Stanovalec,
blod prostovoljno vam
želim blagoslovljen
božian Novo leto pengu
vam primese zdravje
in dobrega počutja v
novem domne. Radje
vas imam celo leto in vec.

ODPRI SVOJE SRCE, IN
ZAZNAL BOŠ TOPLINO

Gršper
Pavlo

NAJ BO LETO
MIRNO, ZDRAVO
ZA VSE NAS

Veliko božjega blagoslova
in zdravja v letu
ki prihaja

blagoslovljene božične
Praznike, veliko zdravja
in vse dobro v novem
letu. ♡

SPOMINI NA
OTROŠTVO SO
LEPI IN
PRIJETNI

Lapota in milina
Božične noči, naj
vas osvečuje tudi v
letu 2014!

ČAROBNOST TRENUTKA JE V
TEM, DA SPOZNAŠ DA NIKOLI
PRAVZAPRAV NISI SAM, VEDNO
IMAJ OB SEBI NEKAJ ALI
NEKOČA, KI TI LEPSA
ŽIVLJENJE. ♡
MOJCA T

Rodilo se je
DETE.
Naj vas napolni
z veseljem
in upanjem.

Blagoslovljeni Božič, veliko
miru in zdravja
V novem letu vas želimo
vsem izpolnijo vaše skrite
želje

ŽELIM VAM
OBILO ZDRAVJA
IN BLAGOSLOVA
V TEM BOŽIČNEM
ČASU.

Želimo vam
poguma in
notranjega miru

Jaslice so mir
uponje in veselja.
Pojolimo pred jaslice
in te mir pogrešimo
v novem letu.

SREČEN
BOŽIČ
ERAZEM

Ježušček v jaslicah
jeresnično ž mami,
Uvaj stopa po vseh
naših poteh v letu
2024

ČE IMATE DOBRE MISLI
BODO SJALE IZ VAŠEGA
OBKATA KOT SONČNI ŽARKI
IN VEDNO BOSTE VIDETI
POSEBNI

ČLOVEK NAJBOLJ
HREPENI PO SREČI,
MIRU IN SVOBODI,
PODARIMO JIH NEKOMU
KI GA IMAMO RADI.

Življenje je lepo,
če ga živiš od
miru veselja in spo-
štovanja do vsakega.
Iz dobro mi lep novem
letu 2024

• SVETNIKI - BOŽJI PRIJATELJI

Adam in Eva - prastarša človeškega rodu

Na predvečer božiča se spominjamo prvih oseb, ki sta omenjeni v Svetem pismu in veljata za začetnika človeškega rodu. Ime Adam pomeni »bivalec Zemlje«, ime Eva pa »mati vseh živih«.

Da godujeta ravno 24. decembra, ni naključje. Tako se namreč simbolično srečujeta »stari Adam« in »novi Adam« – Kristus, ter »prva Eva« in »druga Eva« – Marija. Če je s prvima človekoma prišel na svet greh in prekletstvo, pa je Jezus Kristus, ki je bil rojen iz Device Marije, tisti, ki svetu prinaša odrešenje in mir. Njima

torej, ki sta si nakopala prekletstvo za vse človeštvo, stojita nasproti Odrešenik in Marija kot soodrešiteljica (prim. Rim 5,12-21).

Spregledana godovnjaka.

Naše misli so na ta dan običajno že usmerjene v božično razpoloženje in praznovanje Jezusovega rojstva, tako da na god Adama in Eve kar malo pozabimo ter ju hitro spregledamo. A vendarle sta onadva tista, ki na svojih ramenih nosita težo prekletstva vsega človeštva. Njuna »zgodba« je opisana takoj na začetku Svetega pisma, v Prvi Mojzesovi knjigi. V knjigi Leto svetnikov je obrazloženo, da se Adamov greh v velikonočni vigiliji označuje celo kot srečna krivda, ker nam je prinesel Odrešenika. »Odrešeni in od Boga z njegovim lastnim življenjem hranjeni človek stoji toliko višje, kot je stal prvi človek pred grehom.« Da godujeta ravno 24. decembra, ni naključje. Evangelist Luka navaja Kristusov rodovnik od Adama, da bi dokazal, da je Jezus res »meso našega mesa« (prim. Lk 3,23-38). Apostol Pavel pa na več mestih razvija vzporedje oziroma nasprotje: Adam – Kristus. Adam je simbol telesnega življenja in krivde, Kristus pa simbol nadnaravnega življenja in opravičenja. Adam in Eva sta

pogost motiv tudi v umetnosti: od njunega stvarjenja in življenja v raju, kjer je vladalo mirno sožitje med človekom, živalmi in vso naravo, do skušnjave in greha ter vse do izгона iz raja. Med najbolj slovečimi so dela Rafaela in Michelangela iz 16. stoletja. Eva je priljubljeno žensko ime. Slovenski statistični urad poroča, da ime Eva nosi kar 9163 slovenskih deklet in žena in je po pogostnosti med ženskimi imeni na 11. mestu. Precej manj pa je Adamov – v Sloveniji ime Adam nosi zgolj 910 predstavnikov moškega spola, se je pa priljubljenost tega imena v zadnjem desetletju močno povečala.

Vir: Svetovni splet

Pripravila Marica

SPOMINSKE DROBTINICE

OBISK SVETEGA MIKLAVŽA

Ob obisku svetega Miklavža tukaj sem se spomnila na otroška leta. To so zelo lepi spomini. Pri nas so se fantje oblekli v svetega Miklavža in njegove spremljevalce. Morali smo moliti. Hudiček od zunaj je regljal z verigami, da smo se bali, komaj je čakal, da nas dobi v krepplje, pa mu ni uspelo, Bogu hvala.

Marija Žerjal

Popolnoma nepričakovano je v sobo prišel sveti Miklavž in me je zelo razveselil. Tudi darila sem bila zelo vesela, kaj takega res nisem pričakovala. Sem pa kratek čas tukaj in še nisem navajena razvad. Še enkrat: zelo sem bila presenečena in vesela.

Rozalija Zajec

Glede na to, da je tudi lansko leto bil na obisku pri nas po sobah sveti Miklavž, sem malo pričakovala njegov obisk. Zelo sem se ga razveselila. Danes, ko smo siti vsega in ne pričakujemo ne vem kakšnega darila, smo pa veseli običaja, ki ne gre v pozabo. Darilo ni možno, sem pa vesela malenkosti, posebno pa pozornosti.

Marija Rupnik

Na večer pred praznikom sv. Miklavža sem sedela in obujala spomine na Miklavža v otroških letih. Ravno, ko mi je bilo najbolj prijetno, je pred vrati sobe pozvonilo in prišel je Miklavž v spremstvu dveh angelčkov. Prinesel je darilo in povedal nekaj lepih besed. Tega obiska sem bila zelo vesela.

Ana Strgar

Igram šah

Pred dvema mesecema me je sestra Zagorka vprašala, če bi z njenim vnukom Leonom igrala ali *človek ne jezi se* ali *domine* ali *šah*. Rekla sem: »Najraje šah!« In bilo je zmenjeno.

Po 15-ih letih sem spet igrala šah. Pred 15 leti sem ga igrala s prostovoljko, prej pa s svojim možem. Leon zelo dobro igra šah, le včasih ga premagam, kot ni nič čudno, saj ima šele 15 let, jaz pa 81. Zabavam se, vmes popijeva še pijačo, jaz kapučin, Leon sok, kar nama časti sestra Zagorka. Igrava več kot eno uro. Igrava

vsakih 14 dni. Leon dela to za prakso v svoji šoli.

Karolina Medvešček

Leto se poslavlja

Leto se poslavlja, poslovijo se tudi naši stanovalci, naši prijatelji in znanci. Pričakujemo pa našega Odrešenika, Prijatelja in naše upanje. Vse to ponesimo v novo leto.

Nas »receptorje« zelo veseli to, da lahko upamo, da se bomo v naslednjem letu še vpisovali v knjigo »dežurstev«, da se bomo še lahko srečevali s prijaznimi (ali pa tudi ne) obiskovalci, jih usmerjali k njihovem cilju obiska, jih razveselili s svojo prisotnostjo, nam pa namenili vsaj lep pozdrav. Upamo na pomoč Novorojenega, da bomo še lahko pomagali in izvajali svoje poslanstvo, saj nam je med zaposlenimi in stanovalci lepo. Tudi skupina Karitas si želi še takega sodelovanja z Domom Marije in Marte, saj je veliko naših članic prostovoljk v različnih vlogah v Domu. Radi smo z vami, radi prihajamo k vam, saj nič ne vemo, kdaj bomo tudi mi popolnoma vaši.

Želimo vam Blagoslovljen božič, poln Njegove ljubezni in upanja. V novem letu pa vam želimo čim več zdravih in lepih dni ter dobrega počutja med nami in drug z drugim.

Marija Klančar

Take luštne

Rebeka in Dominik sta prepevala tole pesmico

Naša babica je zobe izgubila,
preiskala je vse
in hišo obrnila.

UGANKA

Šilo hodilo, po svetu hodilo,
nič jedlo, nič pilo
pa vseeno živelo.
Kaj je to?

Terezija Stanko

AKTIVNOSTI

V PREŠERNEM VZDUŠJU, POGOVORIH,
DRUŽENJU ...

S SVOJCI, PRIJATELJI, OTROKI,
PROSTOVOLJCI, ZAPOSLENIMI ...

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

Ana Zakotnik

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

SMEJALNICA

TEČAJI

Franci pripoveduje prijatelju: »V naši družini imamo same tečaje: brat hodi na plesni tečaj, sestra na tečaj za šivanje, mama na tečaj za kuhanje, oče bo šel pa prav kmalu v stečaj.«

RAZPOKA

Gost opozori natakarja: »Gospod natakar, skodelica je počena!« Natakar: »No, vidite, kako močna je naša kava!«

MIHEC vpraša mamo: »Mami, me je sestra zatožila, da sem si strgal hlače?« »Ne, ni,« odvrne mama. »No, potem pa tudi jaz ne bom povedal, da je razbila krožnik.«

D. K.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.